

Professori Matti Salo 18.9.1938–22.9.2020

► Tyksin anesthesiologian hallinnollinen ylilääkäri ja yliopiston professori Matti Salo menehtyi pitkään jatkuneeseen syöpäsairauteen 23.9. – vain viisi päivää 82-vuotissyntymäpäivänsä jälkeen.

Matti kasvoi tulevan pitkäaikaisen työpaikkansa kupeessa, pienessä portinvartijan talossa Turun Kiinamyllykadun varrella, isän työsuhte-asunnossa. Matti kertoi joskus kiehtovia lapsuuden muistojaan Lääninsairaalan mäeltä. Pihapiirissä asui tänä aikana kolmisenkymmentä lasta, jotka kaikki tunsivat toisensa ja joille ympäristö tarjosi monenlaisia seikkailuja. Talvella nykyisen A-sairaalan mäelle tehtiin kelkkarata ja kesällä ajettiin omatekoisilla speedwaypyörillä samoissa mäissä. Kepposiakin tehtiin ja kaikki pihaleikit eivät olleet ihan vaarattomiakaan. A-sairaalan likakaivot ja niiden tyhjennys kiinnostivat kovasti, samoin pihalla olevat halkopinot.

Turussa Matti vietti suurimman osan aktiivisesta aikuisiästäänkin. Hän valmistui lääkäriksi 1963, anesthesiologian erikoislääkäriksi 1969, väitteli tohtoriksi 1978 ja sai dosentin pätevyyden 1979 sekä professorin arvonimen 1997. Matti ohjasi useita väitöskirjoja anestesiaan ja traumaan liittyvästä immuunivasteesta, jolla alalla hän oli kansainvälisestikin tunnettu pioneeri. Samaan aikaan hän suuntautui kuitenkin lisääntyvästi anesthesiologian alan hallintotehtäviin. Hän toimi yli 20 vuotta ylilääkärinä ja jäi eläkkeelle 2001.

Matin kristillinen vakaumus näkyi hänen toiminnassaan ehdottomana tasapuolisuutena ja toisaalta suuren persoonan suurena vaatimattomuutena. Yksikön professori saattoi keskittyä anesthesiologian nopean kehittymisen hallintaan, kun Matti hoiti kaikki ison klinikan hallinnolliset huolet tavalla, josta me kaikki saatoimme olla ylpeitä. Matti ymmärsi henkilöstöhallintoa – jokainen uusi sijainen sai heti tasapuolisen kohtelun, selkeät sijaisuusmääräykset ja pitkät sijoitukset. Ilman Matin persoonaa anesthesiologian olisi ollut hankala rekrytoida työvoimaa hyvin raskaaseen päivystystyöhön. Kun Tyksin anesthesiologeille kaadettu työkuorma ilman henkilöresurssien lisäystä johti anesthesiologikunnan väsymiseen ja koko klinikan irtisanoutumiseen syksyllä 2000, Matti otti tämänkin uutisen tyynesti vastaan ja oli valmis työntekijöiden puolesta ja yhteistyössä heidän kanssaan rakentamaan uutta organisaatiota. Vielä eläkkeellä ollessaan Matti piti tiiviisti yhteyttä Anestesiayksikköön ja huolehti mm. yksikön historiallisesta materiaalista tunnollisella tavallaan: vuosikymmenten ajalta kaikki tärkeät lehtileikkeet ja valokuvat ovat arkistoituina kansioissaan.

Matti oli kaikessa työssään erittäin ahkera, hän muun muassa teki kaksi ensimmäistä väitöskirjan osatutkimustaan iltatöinä Turun yliopiston immunologisessa laboratoriossa tehtyään ensin täyden päivätöyön Loimaan aluesairaalan

anestesiaylilääkärinä. Matin väitöskirja valittiin aikoinaan vuoden parhaaksi. Ahkeruus palkittiin useilla kotimaisilla ja ulkomaisilla tieteenalan luottamustehtävillä sekä aktiivisen virkauran aikana että myös eläkevuosien aikana.

Matilla oli sydän vahvasti mukana lähetystyössä, ja hän otti kummipojakeseen pienen Nzuban Kongosta, jonka koulunkäyntiä tuki omin lahjoituksin ja yksikön tilaisuudessa kerätyin varoin. Nyt Dzuban esikoinen on Matin kaima ja perhe voi hyvin. Viime vuosikymmenen Matti toimi vaimonsa Annikin kanssa aktiivisesti vankilalähetyksessä. Matti mainitsi joskus vielä työelämässä ollessaan, kuinka hän kävi myös viettämässä öitä vankilassa joskus hyvinkin raskaita rikoksia tehneiden vankien sellikaverina. Tämä kuvasi hienosti Matin luonnetta, missä aito vaatimattomuus ja itsensä korostamattomuus liittyi valmiuteen uhrata omaa aikaansa asioihin, joihin hyvin harva koskaan ryhtyisi.

Matti sai työssään vankkumatoman tuen vaimoltaan Annikilta. Perheen harmonisessa ilmapiirissä kasvoi neljä lasta. Sairauden saatua jo yllötteen Matin viimeinen sana vieraileville kollegoille oli ”kiitos”. ■

**Jouko Jalonen
Tuula Manner
Heikki Pälve
Heikki Antila**

